

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Lp Karin Madisson
Sorainen
Karin.Madisson@sorainen.com

Teie 02.10.2025
Meie 09.10.2025 nr 10-4/7986-2

Vastus pöördumisele

Olete pöördunud Justiits- ja Digiministeeriumi poole palvega selgitada äriühingute piiriülese reorganiseerimise põhimõtteid seoses lepinguriigi asutuste pädevusega.

Justiits- ja Digiministeerium käsitab Teie kirja selgitustaotlusena, millele vastamist reguleerib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus (MSVS). MSVS §-st 3 tulenevalt on Justiits- ja Digiministeeriumil kohustus anda tasuta selgitusi Justiits- ja Digiministeeriumi poolt väljatöötatud õigusaktide, nende eelnõude ja asutuse tegevuse aluseks olevate õigusaktide ning asutuse pädevuse ja õigusloome tegevuse kohta (õigusalsed selgitused). Õigusalsate selgituste andmine ei tähenda õigusabi andmist. Õigusalsate selgituste andmisega on tegemist siis, kui selgitatakse mingi konkreetse seaduse, konkreetse paragrahvi, konkreetse lõike, konkreetse punkti sisu ja tähendust. Õigusabiga on tegemist siis, kui antakse mingite konkreetsete eluliste asjaolude osas õiguslik hinnang. Seetõttu on Teie kirjale võimalik vastata ainult selles osas, mis jääb selgitustaotluse raamidesse.

Eesti äriühingute piiriülese reorganiseerimise regulatsioon põhineb [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivil \(EL\) nr 2019/2121, millega muudetakse direktiivi \(EL\) 2017/1132 seoses äriühingute piiriülese ümberkujundamise, ühinemise ja jagunemisega](#). Direktiivi piiriülese reorganiseerimise põhimõtted on üle võetud äriseadustiku (ÄS) 31. peatüki 6. jaos (piiriülene ühinemine), 32. peatüki 6. jaos (piiriülene jagunemine) ja 33. peatüki 11. jaos (piiriülene ümberkujundamine). Direktiivi ülevõtmisel kehtestati mh põhimõtte, et juhul, kui piiriülese reorganiseerimise eriregulatsioonis mingit küsimust reguleeritud ei ole, kohaldub siseriikliku reorganiseerimise vastav regulatsioon (piiriülese ühinemise näitel vt ÄS § 433¹ lg 2, § 433⁹ lg 1 1. lause).

Üldine äriühingute piiriülese reorganiseerimise põhimõtte on, et lepinguriigi ühingu reorganiseerimise nõuete täitmist kontrollib siiski selle lepinguriigi pädev asutus, kes väljastab seejärel piiriülese reorganiseerimise tõendi. Direktiivi põhjenduspunkt 34 ja (ühinemise näitel) art 127 (1), art 128 (1), (5) viitavad samuti põhimõttele, et liikmesriigi pädev asutus kontrollib reorganiseerimise nõuetelevastavust üksnes osas, mis puudutab pädeva asutuse riigi reorganiseerimismenetlust.

Näiteks kui Eesti äriühing on ühendav ühing, kontrollib Eesti ärireister üksnes Eesti ühendava äriühingu reorganiseerimisele kehtestatud nõuete täitmist. See põhimõtte väljendub ka registrile esitatavate dokumentide eriregulatsioonis äriseadustiku § 433⁹ lõikes 6: „Kui Eesti ärireistrisse kantud või kantav äriühing osaleb piiriüleses ühinemises ühendava ühinguna, esitab lepinguriigi õigusele alluv ühendatav äriühing registripidajale ühinemisotsuse¹ koopia ning viitab vastava lepinguriigi kohtu, notari või muu pädeva asutuse väljaantud tõendile selle kohta, et lepinguriigi õigusele alluva ühendatava ühingu puhul on ühinemisele kehtestatud nõuded täidetud ning ühinemiseelsed toimingud lõpule viidud ja tõend on edastatud registripidajale Euroopa Liidu ärireistrite sidestamise süsteemi kaudu.“

¹ Äriseadustiku § 433⁹ lõikes 6 sisalduv sõna „ümberkujundamisotsus“ on eksitav, sest sätte eesmärk on siiski reguleerida ühinemise menetlust ning tuleb eeldada, et seadusandja on siin pidanud silmas „ühinemisotsust“. Nimetatud viga on võimalik ületada seaduse põhiseaduskonformse tõlgendamisega (vt lähemalt [põhiseaduse kommenteeritud väljaande](#) paragrahv 13 kommentaari, änr 46).

Eelviidatud lõige 6 on sama paragrahvi 433⁹ lg 1 lauses sätestatu suhtes seega erinormiks. Lepinguriigi ühendatava ühingu kohta tuleb Eesti äriregistrile esitada üksnes ühinemisotsuse koopia ja viidata tuleb lepinguriigi pädeva asutuse väljastatud piiriülese ühinemise tõendi kättesaadavusele Euroopa Liidu äriregistrite sidestamise. Täiendavalt märkin, et küsitav on ka Eestis teise lepinguriigi äriühingu lõpp-bilansi esitamise nõude eesmärk, sest osaluse omajate, võlausaldajate ja töötajate kaitsenormide täitmist tuleb kontrollida siiski selle teise lepinguriigi pädeval asutusel (vt nt ka direktiivi art 127 lg 1).

Justiits- ja Digiministeeriumi nimel juhin tähelepanu asjaolule, et MSVS alusel antud õiguslane selgitus ei tähenda seaduse ainuõige tõlgenduse kehtestamist ega ole kellelegi täitmiseks kohustuslik. Õigust mõistab Eesti Vabariigis põhiseaduse § 146 esimese lause kohaselt ainult kohus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Suik
Tsiviilõiguse talituse juhataja

Marget Pae 5303 9969
Marget.Pae@justdigi.ee